

Maandag 17/08/1914 - ochtendeditie

Een Duits militair over de bezetting van Luik.

We vinden in een Duits blad levendig geschreven dagboekbladen van een Duits militair, die aan de bestorming van Luik heeft deelgenomen. We doen er hier en daar een greep uit:

Op 4 augustus trok het regiment waartoe de schrijver behoorde, 's morgens vroeg door het Akense bos en tegen de middag overschreed het de Belgische grens. De bevolking wenkte met vlaggen en gaf drinkwater aan de troepen. Men ging meteen weer verder, doodmoed als de manschappen waren. Bij duizenden trokken de Duitse troepen België binnen. Langs de straten verwonde paarden, voorbij suizende auto's met gewonden, de eerste tekenen van de oorlog. Het kwam er nu op aan, bijtijds de Maasbrug te bereiken. Vergeefs! Even voor de troepen Visé bereikten, vloog de brug in de lucht. Nu begon de eigenlijke strijd. Erger dan de soldaten waren de burgers, die uit de huizen schoten. De andere oever van de Maas was door de vijand bezet en tot de avond knetterde een hevig geweervuur.

De volgende ochtend om 2 uur 30 er op uit, daar de artillerie een dorp op de andere oever wou beschieten. Het was zeer koud. In het algemeen hadden de troepen veel van de regen en de koude te lijden. 's Middags trok men over de Maas, waar de troep zich weer voor het eerst kon wassen. 's Avonds werden er vrijwilligers opgeroepen voor een gevaarlijke tocht. Na het invallen van de duisternis ging men er op uit. Twee à twee en een half uur duurde de mars, welke, naar eerst later aan de manschappen bleek, ten doel had Luik te overrompelen. Om half één 's nachts kwam men dicht bij de stad aan. Opeens vlogen er granaten over de hoofden der troepen. Vrijwilligers werden vóór geroepen, om hindernissen weg te ruimen. Plotseling kwam er geweervuur uit het struikgewas van

rechts. De Duitsers wierpen zich bliksemsnel op de grond en schoten terug. Daarna ging het er met gevelde bajonet op los, de hoogte op. Links en rechts vielen manschappen door het vijandelijk lood. De Duitsers bevonden zich tussen twee forten, Luik lag nu aan hun voeten. Op die plaats konden zij vanuit de forten niet beschoten worden. Luik ligt in een dal, en de Duitse troepen hadden de hele oostelijke zijde van de hoogte bezet. Zingend trokken ze de stad binnen. De meeste vensters stonden open en er lagen kussens op de vensterbank. Op de straten waren houtmijten in brand gestoken. Het bleek dat de kussens dienst hadden gedaan als “bokken” voor het geweer, want toen het voorste deel der Duitse troepen in de stad was, brak er een ontzettend geweervuur los uit alle ramen en de Duitsers waren genoodzaakt zich snel terug te trekken. Toen zij de hoogte weer bereikten, waren ze nog onder vuur. De eerste Duitsers, die de inval gewaagd hadden, lagen nu op de heuvel, terwijl alle achterwaartse verbindingen waren verbroken. Toen nu ook het vijandelijk geschut begon te werken, moest de Duitse aanvoerder zich overgeven. Het kleine groepje werd ontwapend en door de stad naar de gevangenis gebracht. De volgende dag werden de celdeuren echter geopend en, een Pruisische stafofficier kwam de tijding brengen dat de stad in het bezit van de Duitsers was.

Men schrijft ons uit Maastricht op 16 augustus.

Hebben we gisteren de hele dag het kanongebulder zeer duidelijk en zelfs hinderlijk gehoord, vandaag is het nog maar bij tussenpozen en zeer uit de verte waarneembaar. We hebben geen vermoeden van waar het komen kan. De stad begint weer haar gewone aanzien te krijgen. Men raakt ook aan de ellende gewend. In het Rode Kruishospitaal der Augustijnen is een Mecklenburgs soldaat overleden.

Een der gewonden vertelde, dat het vechten der burgers in Visé en Mouland in hoofdzaak te wijten zou zijn aan het elkaar niet verstaan. Toen de Duitsers op de deuren klopten en om eten vroegen, hebben de woning bewoners blijkbaar gemeend, dat het om hun leven te doen was. Vandaar, dat zij aan het schieten gegaan zijn.

De Kölnische Volkszeitung brengt een merkwaardige kiek: koning Albert van België en ... de Duitse generaal von Emmich, bevelvoerder van het Maasleger, naast elkander te paard, in, blijkbaar vredelievend, gesprek. Een fotografische truc? Toch niet. De kiek is van verleden jaar, toen koning Albert als erecommandant van de Lüneburger Dragonders zijn regiment bezocht, dat door generaal von Emmich aan hem werd voorgesteld.

Brussel, 16 augustus. Het Franse gezantschap bevestigt dat de Franse troepen een overwinning hebben behaald bij Dinant. De Duitse troepenmacht, voorzien van mitrailleuses, viel de stelling der Fransen aan. Een allerhevigst gevecht volgde, waarbij de Franse artillerie de Duitse gelederen decimeerde. De Fransen houden beide oevers van de Maas bezet.

Brussel, 16 augustus. De algemene toestand is niet veranderd. Sedert gisterenavond is geen grote Duitse troepenmacht in de nabijheid van ons leger waargenomen. Ons leger is op geen enkel punt met de vijand slaags geweest. De indruk heerst, dat de krijgsoperaties voor het ogenblik zijn gestaakt.

Brussel, 16 augustus. Men gaat voort kleine schermutselingen in de omstreken van Tienen te vermelden. Aldaar zou ook een taube neergeschoten zijn geworden.

Het gerucht van een grote slag rond Dinant is nog niet officieel bevestigd, het kan echter voor waarschijnlijk worden geacht.

Te Namen zou men het kanon van half drie 's nachts tot zes uur 's avonds hebben gehoord. Niettegenstaande belangrijke verliezen, zouden de Fransen aan de Duitsers zegevierend het hoofd hebben geboden: deze laatsten zouden ontzaglijk veel volk verloren hebben.

Tot geruststelling der menigte werken naast de mededelingen van het ministerie van oorlog de officiële berichten van Franse zijde, die geregeld naar België worden geseind, ten zeerste mee. Het laatste geeft een voortreffelijke samenvatting van de toestand. Het luidt ongeveer: het eerste oorspronkelijke plan van Duitsland valt in duigen, zowel langs Lotharingen als langs de lijn der Maas. In België zien de Duitsers zich teleurgesteld.

De krachtige tegenstand dus heeft de volledige mobilisatie en concentratie van Frankrijk's leger mogelijk gemaakt, alsook de aansluiting met het Belgische leger dat ons dekken moet. De Engelsen hebben hun expeditiekorpsen kunnen ontschepen en de Russen hun mobilisatie bespoedigd. De Serviërs zijn meester van Herzegowina en kunnen het zenden van Oostenrijkse troepen naar Opper-Elzas beletten. De meesterschap ter zee is verzekerd. De voordelen die Frankrijk behaalt in de Vogezen en in Opper Elzas wekken vertrouwen voor de gebeurtenissen die zich op ons grondgebied kunnen voordoen, terwijl het autonoom verklaren van Polen door Rusland als een schoon gebaar vanwege de tsaar wordt toegejuicht.

Intussen wordt hier de arbeid der oorlogscorrespondenten zo goed als onmogelijk gemaakt. Men houdt ze op grote afstand van het front, waarvan trouwens niemand weet waar het zich voor het ogenblik bevindt. Deze maatregel wordt gewettigd door de Duitse bekentenis dat de mededeelzaamheid der Engelse pers in 1870 de nederlaag van Frankrijk heeft helpen bewerken.

Brussel, 16 augustus. Vanmiddag tegen 3 uur naderde een patrouille van 20 uhlanen Gembloux, waarbij Belgische cavalerie het vuur op haar opende. Twee uhlanen zijn gedood, de anderen gevlucht.

Terzelfder tijd is bij Grandley bij Gembloux een Duitse patrouille, na beschoten te zijn, gevlucht.

Namen, 16 augustus. De vorige week was het Duitse zware geschut bij het dorpje Ninave (bij Luik) opgesteld om het fort Chaudfontaine te bombarderen.

Een vijandelijke afdeling begaf zich langs de weg naar Ninave en verborg zich achter een proviandwagen, doch werd opgemerkt uit het fort, waaruit enkele granaten op de afdeling werden afgeschoten, die alle manschappen doodden en de wagen vernielden.

Te Salheid, een dorpje bij het fort Embourg, zijn drie automobielen, waarin Duitse officieren zaten, beschoten uit het fort Embourg (ten zuidoosten van Luik). Een auto is in de Ourthe gestort en vernield. Alle inzittenden zijn gedood.

Bijna dagelijks worden kleine gevechten om de forten van Luik geleverd en telkenmale wordt de vijand teruggeworpen. Donderdagavond hebben de Duitsers getracht het fort Loncin stormenderhand te nemen, doch ze zijn teruggeslagen.

(Uit dit telegram kan misschien worden opgemaakt dat de forten bij Luik nog niet, gelijk aan onze grens werd vermoed in de handen van de Duitsers zijn. Redactie)

Brussel, 16 augustus. Officieel wordt gemeld: de Duitse troepen ruitery, die eergisteren door de Belgen waren verslagen, hebben zich

opnieuw verenigd en na een rust van twee dagen een poging gedaan tot hernieuwing van het offensief op een ander punt.

Daar de vijandelijke cavalerie versterkt was, hebben de Belgische troepen zich aanvankelijk in de richting van Wavre begeven. Bij hun opmars waren de Duitsers blootgesteld aan het vuur van onze voorposten. Na enige onbelangrijke schermutselingen werd het Duitse offensief tot staan gebracht.

Langs het overige legerfront heerst de grootste kalmte.

Namen, 16 augustus. Een soldaat van de burgerwacht, uit Dinant hier aangekomen, vertelt dat in de omgeving van Yvoir (ten noorden van Dinant) de Duitsers met de Fransen zijn slaags geweest. Bijzonderheden ontbreken. De treinen van Namen naar Dinant lopen slechts tot Gelinden.

Brussel, 16 augustus. Op last van de minister van oorlog zijn handelaren, die sedert 1 augustus tot op de dag van heden tarwe, meel, brood, aardappelen, zout en suiker verkocht hebben tegen hogere prijzen dan die vastgesteld bij koninklijk besluit van 14 augustus, verplicht om het meerdere volledig terug te storten. Van elke weigering zal kennis worden gegeven aan de minister van oorlog, waarna het openbaar ministerie een vervolging zal instellen.

Brussel, 16 augustus. De nacht is kalm voorbijgegaan. In de omtrek van Tienen (Tirlemont) trekken de Duitsers hun troepen samen op Herk, om hun krachten te herstellen.

Brussel, 16 augustus. Twee geruchten, die ik niet dan onder voorbehoud mededeel, omdat ze door het ministerie van oorlog niet zijn bevestigd, en aan de censuur nog niet konden worden onderworpen, houden in,

1. dat belangrijke schermutselingen tussen Fransen en Duitsers hebben plaatsgehad en

2. dat te Brussel de chef van de Duitse spionagedienst is aangehouden op het oogenblik dat hij een rapport aan zijn regering zat te schrijven. Men vond in zijn woning het adres van acht andere spionnen.

Tengevolge der censuur zullen van heden af al de bladen 's avonds verschijnen, de meeste tegen zes uur.

Brussel, 16 augustus. Artilleristen van de burgerwacht te Verviers vertellen dat, toen bij de intocht der Duitse troepen een Duits soldaat door een geweerschot uit een huis werd gedood, de hele straat waar dat gebeurde, is verwoest.

Het gevecht bij Halen.

Londen, 15 augustus. De Daily News heeft een telegram uit Brussel ontvangen van zijn correspondent, Philip, die zaterdag het slagveld van Halen heeft bezocht. Hij vond daar een terrein ter lengte van 100 m, waar de grond omgewoeld was. Het is het graf, waarin de lijken van 1200 Duitsers zijn begraven, die in het gevecht van woensdag waren gesneuveld.

Ook elders op het slagveld vindt men overal graven, sommige van Belgen, andere van Duitsers, weer andere van paarden. Toen ik het slagveld bereikte, vervolgt de correspondent, waren de boeren nog bezig de graven met aarde af te dekken. Twee volle dagen lang waren zij daarmee bezig geweest. Ze waren er ellendig onder.

Op dit slagveld stond het koren rijp om geoogst te worden, maar slechts weinig ervan zal worden binnengehaald. Donkere plekken in de bietenvelden zijn gedrenkt met het bloed van mensen of paarden.

De Belgische troepen trekken zelfs terug over de spoorweg en door enige open velden naar het bos, dat ongeveer anderhalve mijl verder ligt. Daar brachten zij geschut in positie en bestormden het dorp.

De muren der huizen zijn doorzeefd met kogelgaten en de ruiten zijn alle vernield. De kerktoeren is half zonder dak: het werk van een kanonskogel. De klok is van zijn plaats gerukt.

De Belgen schoten goed, en in weinig tijd dwongen zij de Duitsers tot de keus aan te vallen of terug te trekken. De Duitsers besloten tot het laatste en moesten zich nu op open terrein begeven en daarbij een brug overtrekken.

Dit laatste moest in gesloten colonne geschieden. De machinegeweren der Belgen, die in het geboomte verdekt opgesteld waren, maaiden de Duitsers neer als de sikkel het koren. Uit de helmen en lansen, die op de grond verspreid lagen bleek, dat de Duitsers moedige aanvallen hadden gedaan tot vlakbij de loopgraven der Belgen in het bietenveld en tot bij de Belgische kanonnen.

Op de linkerflank der Duitsers waren de machinegeweren der Belgen opgesteld achter of in huizen vlakbij het dorp. Vijf van die huizen zijn tot de grond afgebrand; twee andere, iets verder weg, liggen geheel in puin en zijn ook verbrand. In een stal zat een boer te schreien bij de lijken van zijn koeien.

Het schieten van de Duitsers schijnt niet goed genoeg te zijn gericht geweest, om de opmars van hun infanterie te dekken.

Tegen de middag trokken de Duitsers zich achter het dorp terug, waar zij nog liggen. De Belgen liggen in hun stelling te wachten op een nieuwe poging der Duitsers om door te breken.

Brussel, 16 augustus. Ik ben vandaag tot Halen bij Hasselt geweest; de Duitsers die tot Diest waren geweest, hadden zich na grote verliezen tot achter Halen teruggetrokken, na op dat dorpje enkele schoten gelost te hebben.

Visé in brand gestoken en verwoest.

Maastricht, 16 augustus. Gisterenavond omstreeks 11 uur hebben, zo wordt van Duitse zijde beweerd, bewoners van Visé, die zich tot dusverre ernstig en welwillend jegens de Duitse troepen hadden gedragen, geschoten op militairen en daarbij een officier, een onderofficier en vier manschappen gedood, terwijl zes manschappen gewond werden. Onmiddellijk drongen in ieder huis militairen binnen en dwongen de bewoners zonder onderscheid van rang, stand, leeftijd of sekse hun woning te verlaten. De huizen werden in brand gestoken. De mannelijke inwoners brachten staande en omringd door militairen de nacht voor het station door. De vrouwen werden afgezonderd en moesten voor 4 uur heden namiddag de stad verlaten. Visé lijkt thans een vuurzee, er is nagenoeg geen huis of het staat in brand. De bevolking is tot wanhoop gedreven, letterlijk niets dan het vege lijf hebben de inwoners gered. Vreselijk en deerniswekkend is de aanblik, stom staren de ongelukkigen voor zich uit, niet wetend welk lot hen wacht. Het was levensgevaarlijk door de straten van het brandend, vroeger zo welvarend stadje te gaan. Op de binnenplaats van een boerenhoeve, omringd door een vuurzee, zat als verstijfd van schrik en angst een vrouwtje van circa 70 jaar. Ze kon niet meer beseffen het vreselijke dat om haar heen geschiedde: "Laissez moi ici, monsieur, laissez moi mourir ici!" waren de enige woorden die de stakker kon uitbrengen.

Met toestemming van de militaire commandant mocht een vrouw uit de goeie stand met mij spreken en raad vragen. Het was een Duitse die met een Belg gehuwd was en in Visé woonde. Zij was de

enige vrouw in een groep van 200 inwoners en had als gunst weten gedaan te krijgen het toekomstige lot van haar man te mogen delen. Ik kon haar niet helpen, hoewel ik voor haar bij de bevelvoerende officier sprak. Sprakeloos stond een priester te midden der wezenloos schijnende mannen, ook hij zal met de anderen voorlopig naar Aken worden weggevoerd, waar over hen zal berecht worden.

Een soldaat vertelde mij dat toen hij een huis binnendrong om de bewoners eruit te verwijderen, een vrouw hem haar zuigeling voorhield. Hij had diep medelijden, zo deelde hij mij mede, doch moest zijn plicht doen en de arme vrouw wegbrengen. "Auch ich habe Kinder", zegde hij, "es war furchtbar!". Wat zou er nu met die vrouw gebeuren? Vroeg ik. "Es gibt nur Einer der es weiss" antwoordde de soldaat.

In het huis van een familie, bestaande uit vier personen, waar ik nog gisteren vertoefde en voor welke ik mij interesseerde vond ik alles dooreen. Ik doorliep het huis, om te zien of zij wellicht ergens gevluht waren; het scheen dat zij overhaast het huis hadden moeten verlaten, alles duidde daarop; de bedden waren in de toestand zoals de bewoners deze hadden verlaten, kledingstukken lagen op de grond, kasten doorzocht.

Nooit heb ik groter verwoesting en verschrikkelijker ellende gezien en meegeleefd als heden te Visé. Officieren verzekerden mij dat het klooster, het zogenaamde "college" te St. Hadelin, dat als hospitaal is ingericht, het enige gebouw is dat gespaard zou worden. Een priester daar betuigde mij dat de inwoners niet geschoten kunnen hebben; hij kende ze er te goed voor. Bovendien was er, sedert de stad door de Duitsers is bezet, nooit iets voorgekomen dat hen zou hebben kunnen tarten. Een geneesheer, die met de meeste voorkomendheid zijn moeilijke plichten, ook ten opzichte der Duitsers, heeft waargenomen, en die nog gisteren hun dank mocht

oogsten, werd behandeld alsof hij medeschuldig was en eveneens weggevoerd. Ik vond hem niet meer tehuis; zijn dochters bevinden zich, naar ik hoor, te Eijsden in veiligheid. Men moet een hart van steen hebben om geen tranen te laten bij het aanschouwen van zoveel verdriet en nooit goed te maken ellende.

Zoeven, half zeven, kwamen hier te Maastricht een tweehonderdtal vluchtelingen, meest vrouwen en kinderen, aan; voorlopig is hun onderkomen gegeven in de kweekschool voor onderwijzers, waar ik met enkelen sprak. Hartverscheurend waren hun verhalen. Zij zijn nu van voedsel en koffie, in allerijl door de zorgen der burgerij bijeengebracht, voorzien. Ieder helpt daar mee, dames dezer stad helpen ijverig de nood van die ongelukkigen lenigen. De tonelen die zich verleden week te Moulain hebben afgespeeld, worden door deze verre overtroffen.

Maastricht, 16 augustus. 11 gewonden, onder wie acht Duitsers, zijn uit de ambulance te Visé, die ontruimd is, naar hier gebracht, twee naar Calvarienberg, vier naar de woning van minister Regout, de overigen in de Augustijnenkerk.

Parijs, 16 augustus. Het officiële communiqué gewaagt van een overwinning der Franse en Belgische troepen bij Dinant en van een nieuw succes der Fransen bij Ciney. In die streek bezetten de Fransen stellingen op Duits grondgebied. In de Boven-Elzas is de positie der Fransen nog steviger worden.

Brussel, 16 augustus. Gisteren is de Brussel gebeurd wat nimmer ergens is voorgevallen; de gemalin van de vorst van een grondwettelijk koninkrijk heeft een socialistisch lokaal bezocht. Terwijl koning Albert zich aan het hoofd heeft gesteld onzer troepen, men kan het zeggen zonder eufemisme, gaat onze koningin met al de schatten van haar hart het leger der liefde voor. Iedere dag bezoekt

zij ambulances, waarbij Belgische vrouwen aan de Duitse gekwetsten bewijzen dat zij in België eerder beklaagd dan gehaat worden, en zo heeft zij ook gisteren onder de meest aandoenlijke geestdrift, de ambulance van het socialistische volkshuis bezocht.

Onze soldaatjes hebben haar “ma reine” genoemd, gelijk zij “mon colonel” zouden zeggen. Zij hebben haar toegesproken met een ruwe openhartigheid, die bewees hoe groot hun betrouwende genegenheid is en voor ieder heeft de koningin woorden gevonden, die hun tot het hart gingen, omdat ze uit het hart kwamen. Toen ze buiten kwam, werd ze door de moeders en meisjes, die deze volkswijk bewonen, onthaald op gejuich, dat hartstochtelijk mag heten. De koningin heeft gisteren ondervonden dat in het uur van het gevaar het hart van al de Belgische vrouwen van dezelfde gevoelens klopt.

Gisteren ook hebben onze prinsjes twee scholen bezocht, waar aan de kinderen van behoeftige soldaten, evenals aan hun vrouwen, voedsel en verdere hulp wordt verleend. De koninklijke kinderen hebben hun natuurlijke schuchterheid weten te overwinnen om met al die kleuters te praten als met vriendjes. De populariteit die ons vorstenhuis tot op heden genoot, is in haar wezen aan het veranderen: zij wordt dankbare en onvergankelijke liefde.

Brussel, 16 augustus. Het lijkt ons een eeuwigheid, dat wij geen bladen uit Duitsland meer ontvangen hebben, nu bereiken ons echter langs Nederland de eerste Duitse kranten. De socialistische bladen heeft Le Peuple ontleed, het blad oefent kritiek op de houding der Duitse sociaal-democraten en betreurt dat Bebel dood is.

Maandag 17/08/1914 - avondeditie

Antwerpen, 17 augustus.

Een groot deel van België heb ik doorkruist. Over heel het platteland ziet men bedevaartgangers, soms honderden bij elkaar, geknield voor een kapelletje. De reizigers in de treinen verbroederen zich met elkaar. Nooit zou iemand geloven, dat er tweespalt is geweest tussen Walen en Vlamingen.

Men vertelt, dat Belgische soldaten, waar slaggers onder waren, van een geveld paard onmiddellijk biefstukken hebben gemaakt. De geestdrift en de blijmoedigheid der Belgische manschappen is eenvoudig wonderbaar. Gisteravond amuseerde zich een Brussels ketje in de tram, die vol soldaten was, met het nabootsen van dierengeluiden. Ik heb nog geen mismoedig gezicht gezien.

Te Antwerpen is alles klaar om een beleg te doorstaan. La Metropole is wegens lichtzinnige berichten, waaronder vooral dat van de zogenaamde overgave van het fort Barchon, door de militaire gouverneur gestraft met 24 uur schorsing van de verkoop. Alle passen voor Duitsers, die vergunning hadden om hier te verblijven, moeten ingebracht, van een portret voorzien worden en opnieuw geïseerd.

Nooit zag ik over de Meir zoveel wandelaars als gisteravond. Aan zee is het buitengewoon stil. Te Oostende is menig hotel, onder andere ook de Kursaal, gesloten. In weerwil van de toestand ontving ik vanochtend exemplaren van de Nieuwe Rotterdamse Courant, tot zaterdagochtend inclusief.

Brussel, 16 augustus. Men verhaalt de volgende woorden van een karabinier, die al niet weinig Duitsers gevangen heeft genomen: "Met mijn geweer ga ik er tegenwoordig nooit meer op uit. Ik heb maar een boterham bij me, en als zij die zien, dan lopen ze me na". Een der

gevangenen heeft verklaard, dat de orders zo bepaald mogelijk luiden. Men moet marcheren, zo niet, dan wordt men gefusilleerd. Dezelfde zegsman voegde er aan toe: "Als men ons niet wat rust gunt, zullen zowel mannen als paarden weldra aan hun eind zijn." Deze krijgsgevangene was de Dantzig ingescheept en wist zaterdag de 18^e (15^e?) augustus niet meer, dan dat er oorlog was en dat de Fransen in Elzas-Lotharingen waren gevallen. Men vertelt nog het volgende staaltje van onze vliegers. Twee van hen, die weer op weg waren naar onze hoofdmacht, hadden wegens hapering van een vliegtuig moeten landen in de nabijheid van Duitse lansiers. Het vliegtuig kon niet worden hersteld, doch de vliegers wisten te ontkomen. Zij bleven binnen de linie en beschouwden het vliegtuig als verloren. Twee dagen later vernemen zij, dat het toestel, bewaakt door Duitse lansiers, nog steeds op dezelfde plaats is gezien. Onmiddellijk zet men nu een mitraillease op een auto van 80 paardenkrachten, waaraan een wagen wordt gekoppeld. Met grote vaart begeeft men zich naar het vliegtuig, waar de lansiers verrast en op de vlucht gedreven worden, terwijl men hen met de mitraillease op een afstand houdt. Inmiddels wordt het toestel afgetuigd en op de wagen geladen. Dan gaat men er vandoor, de Duitsers in verbazing over zoveel stoutmoedigheid achterlatend.

Maastricht, 17 augustus. Nieuwe gewonden kwamen sedert gisterenavond niet aan. In het geheel zijn er 14 overleden. Morgen zullen er acht geïnterneerd worden.

De uitgeweken bewoners van Visé worden, na de nacht hier doorgebracht te hebben, op het ogenblik allen van kleding voorzien. Door de zending uit Den Haag en de giften der Maastrichtenaren en Limburgers is er veel, maar toch niet genoeg. Er wordt hier veel gekocht. Ik hoorde, dat de arme mensen zoveel mogelijk in Eijsden zullen ondergebracht worden en het steuncomité hen zal bijstaan. Het is ontroerend om de verhalen van die mensen aan te horen. Er

zijn arme drommels bij, maar ook velen, die betere dagen gekend hebben.

Van ambtelijke Franse zijde wordt uit Parijs gemeld:

Te Dinant heeft de Franse ruitserij een divisie van de Duitse garde-ruitserij en de vijfde divisie Duitse ruitserij, die gesteund werden door verschillende bataljons en mitrailleurs, uiteengeslagen. De Franse artillerie zou een grote slachting aangericht hebben.

De berichten omtrent een concentratie van Belgische, Franse en Engelse troepen in België houden aan. De juistheid daarvan, alsmede de sterkte van die troepen is niet te beoordelen. Hoewel we zeer huiverig zijn, om in deze tijd berichten zomaar voetstoots te geloven, zou het toch niet verstandig zijn, van aanhoudende berichten geen notitie te nemen, temeer daar in een communiqué van het Belgisch ministerie van oorlog gesproken wordt over de opstelling van dat gecombineerde leger.

We schreven de vorige week, dat het vermoedelijk operatieplan der Duitsers zou zijn o.a. de doortocht door Belgisch Luxemburg, onder observatie, beter opsluiting, van het Belgische leger ten noorden van de Maas, wat nodig is om zonder bedreiging de verbindingslijnen te kunnen door marcheren. De lezer begrijpt, dat de legers van enorme sterkte ook enorme voorraden verbruiken. Niet enkel levensmiddelen, maar ook munitie en materieel dienen dagelijks te worden aangevuld. Wordt nu zulk transport, per trein of auto, ingerekend, dan staat de aanvoer stop en men begrijpt, wat dit zeggen wil. Een ernstige bedreiging op de flank kan, doorgezet, overgaan in een flankaanval, wat tot gevolg kan hebben, een insluiting.

Deze populaire militaire beschouwingen, overgebracht op de huidige toestand, geven het volgende resultaat.

Is er werkelijk een Belgisch-Frans-Engelse troepenmacht in België tezamen gebracht of is de opstelling van die legermachten van die aard, dat bijvoorbeeld het Frans-Engelse leger met het Belgische kan samenwerken, wat in de praktijk op hetzelfde neer komt, dan bestaat de mogelijkheid, dat de Duitsers eerst met genoemde legers moeten afrekenen, alvorens hun opmars door Belgisch Luxemburg aan te vangen of voort te zetten. De flankbedreiging vanaf de linker Maasoever kan hun dus te sterk zijn, om daartegenover een flankdekking, dus iets defensiefs te plaatsen.

In afwachting van de uitslag der slagen, die ten noorden van de Maas geleverd zullen worden, zullen dan de legers met bestemming naar de Franse grens tussen Verdun en Givet niet oprukken en zich misschien wel defensief inrichten, ten einde een eventueel oprukken der Fransen te keren. De berichten omtrent het beleg van de noordoostelijke forten bij Luik wijzen erop, dat hier ruim baan moet worden gemaakt, om gelegenheid te hebben nabij Visé meer bruggen te kunnen slaan, die ook geen kans mogen lopen telkens ineen geschoten te worden, zoals de bestaande bij Lixhe.

Ook lezen we berichten omtrent de aanhoudende doormars van Duitse troepen in de richting west, dus over de Maas. Worden de Duitsers tot deze operatie gedwongen, dan is dit voor hen ongetwijfeld een tegenvaller, een handeling dus, waartoe zij, door de nood gedwongen, overgaan. Het gevolg ervan kan dan niet anders zijn, dan dat de eerste grote slagen zullen vallen in centraal België. Zijn de Duitsers daarbij overwinnaars en worden de verbonden legers op hun basis teruggeworpen en aldaar verder geobserveerd, dan kan het oorspronkelijk plan, namelijk de opmars door de Ardennen, ongestoord plaats hebben.

De grote vraag voor dit ogenblik is dus: welke troepenmacht staat in centraal België. Voor de generale staf van het leger zal dit, dankzij zijn verkenningsorganen en inlichtingendienst, geen vraagteken meer zijn.

Te Namen.

Een bijzondere correspondent van de Times schrijft uit Brussel op 12 dezer over een bezoek, dat hij aan Namen gebracht heeft. Alles was er kalm, alles ging er goed, zegt hij. Hij meent geen kwaad te doen met mede te delen, dat nieuwe, zeer goed gekozen verdedigingswerken, ter aanvulling van de bestaande negen forten, die de stad reeds zo sterk maken, met grote energie worden opgeworpen. De stelling is nu buitengewoon sterk en de Duitsers zullen bij een aanval een geweldige tegenstand ontmoeten.

Het leek echter, alsof zij in het midden van de vorige week nog niet aan een vastberaden opmars in die richting dachten. Men zegde, dat zij toen hooggelegen stellingen in de Ardennen en in Luxemburg in staat van verdediging brachten en het scheen dat zij zich vooreerst nog tot een defensief optreden zouden bepalen.

Een van de bijzondere correspondenten van de Times in België schrijft, dat hem in zijn gesprekken met "boeren, kantoorbedienden, kooplui en fabrikanten", die in het Belgische leger meevechten, dit heeft getroffen, dat zij "man voor man" geloven, dat deze oorlog er niet zozeer een is ter handhaving van België's onzijdigheid, als voor de "grotere en grootsere zaak van de wereldbeschaving".